

Församlingsbladet

NR 1, 2021

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor
till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

Vi lever alla under samma himmel. Vi har samma rättigheter
men verkligheten ser olika ut.

Släkten följa släktens gång...

I det här numret av Församlingsbladet skriver vi om begravningar. Inte ett så muntert ämne, kan man tycka, men när en anhörig dör är det bra att känna till en del saker.

Låt mig först få säga att det är viktigt att ta avsked. Och det är inget konstigt med det. När personer som haft en stor plats i mitt liv inte längre finns kvar, behöver jag ett avslut för att förändringen ska gå lättare. Och det behöver inte bara gälla personer som stått mig nära: också när vi mister arbetskamrater, bekanta eller grannar förändras livet. Även de förändringarna behöver vi kunna hantera.

En aspekt av begravning är respekten för det liv som nu är till ända. Att hedra den som dött genom att delta i begravningen ger utlopp för min tacksamhet och min närvaro kan betyda mycket för de anhöriga. Det är möjligt att gå på begravning även i dessa tider, tack vare undantaget att upp till tjugo personer kan delta, i stället för åtta som gäller vid alla andra sorters sammankomster. Och glöm inte bort barnen.

I framförallt storstäderna förekommer det att urnor gravsätts direkt, utan något tillfälle till avsked och att få hedra den dödes minne. Det är visserligen fullt lagligt, men samtidigt ett tecken på hur vårt samhälle blivit fattigare. Förr brukade man tala om att alla självklart skulle få "en hederlig begravning". Nog vill vi att det ska vara så fortfarande.

Ungefär 70% av dem som är bosatta i Västerfärnebo-Fläckebo är också medlemmar i Svenska kyrkan. Då är en kyrklig begravning det naturliga. Man behöver inte ha varit aktiv i kyrkan för att en begravningsgudstjänst ska vara den riktiga avslutningen. Så har vi tagit avsked av våra anhöriga i århundraden. Begravningsprästen står till tjänst och hjälper till att anpassa utformningen efter de rådande omständigheterna. T ex kan man ha begravningsgudstjänsten med urna i stället för kista i kyrkan eller så kan man ha en kort begravning ute på kyrkogården, i samband med att urnan sätts ner. Om ingen kan komma, finns ändå prästen och vaktmästaren där. Ingen behöver alltså avstå från ett värdigt avslut, inte ens p g a pandemirestriktionerna. Och vi vill ju ordna det så fint vi kan när någon dött, det sitter djupt hos oss.

Formerna för en kristen begravning har, i stort sett, sett likadana ut i alla tider. Några ord sammanfattar en livsgärning, den döde överlämnas i Guds händer, prästen lyser frid och de anhöriga påminns om det kristna hoppet. Det som är annorlunda idag, jämfört med t ex när jag blev präst för trettiofem år sedan, är musiken. Då, när jag var ung präst i Gävle, var musikvalet mycket traditionellt. Några få orgelstycken återkom hela tiden. Ofta anlätades en solist som, i stort sett, växlade mellan "Jag har hört om en stad ovan molnen", "Säg minnes du psalmen vi sjöngo" och "Där rosor aldrig dör" (som betraktades som en nyhet då, efter att den blivit populär i TV:s program med andliga sånger). Idag är musikvalet mycket bredare. I alla församlingar finns anställda proffsmusiker och levande musik förmedlar alltid en annan känsla än inspelad.

Har du funderat på hur du vill ha din begravning? Det kan underlätta att skriva ner några önskemål, men glöm inte att en begravning främst är till för de efterlevande. Det är de som behöver få uttrycka sin tacksamhet, sin sorg och sin saknad. Och det är de som behöver tröst. Som min fru brukar säga: "Ska jag sitta och vara jätteledsen på din begravning – och dessutom behöva lyssna på ful musik som *du* har valt, istället för den som betyder något för *mig*?"

När döden trängt sig på ligger det en stor hjälp i traditionen. Inom den finns möjlighet att skapa ett personligt avsked. Men det är också skönt att slippa vara originell och påhittig, utan att istället få vila i det som visat sig hålla för många släktled före oss.

MARKUS HOLMBERG

Vad händer när man dött?

Den här artikeln handlar inte om att komma till himlen. Utan om det praktiska som händer här på jorden då en människa dött. Sådant som kan vara bra att känna till, men som vi ofta undviker att tänka på: Om att komma i jorden.

Fram till år 1999 hade Sverige en statskyrka. Det innebar att staten hade stort inflytande över Svenska kyrkan. Statskyrkosystemet hade vuxit fram under århundraden, alltför eftersom statsmakten och religionen smält samman. Det var självklart att kyrkan skötte om bl a begravningsväsendet. Kyrkogårdarna var begravningsplatser och kristna begravningar var det normala.

När statskyrkosystemet upphörde, fr o m år 2000, beslöt riksdagen att Svenska kyrkan även i fortsättningen skulle ha uppdraget att ansvara för begravningsverksamheten. Varje församling/pastorat, t ex Västerfärnebo-Fläckebo, är huvudman för detta inom sitt geografiska område. De enda undantagen är Stockholm och Tranås, där kommunen är huvudman.

BEGRAVNINGSAVGIFT

I begravningsverksamheten ingår att tillhandhålla lokaler för förvaring av den döde, att erbjuda gravplatser, att ombesörja gravsättningar och, i förekommande fall, kremeringar, att erbjuda en neutral lokal för begravningsceremonier samt administration och personal till allt detta.

Finansieringen sker genom begravningsavgiften, som dras via skattsedeln. Avgiften är likadan över hela landet, för närvarande 0,246 % av inkomsten. Pengarna fördelas av Kammarkollegiet efter pastoratens lokala behov.

För vissa tjänster köper pastoraten hjälp från andra håll. Bara ungefär vart tionde pastorat har exempelvis eget krematorium. I våra trakter finns krematorier i Västerås och i Fagersta.

KYRKOAVGIFT

Pastoratet får förstås bara använda pengarna från begravningsavgiften till sådant som ingår i begravningsverksamheten. Allt annat som kyrkan gör räknas till församlingsverksamheten, och bekostas av den s k kyrkoavgiften. Under statskyrkotiden kom alla pengar från kyrkoskatten, men numera är den alltså ersatt av två olika avgifter.

Kyrkoavgiften är en "medlemsavgift" som bara de som tillhör Svenska kyrkan betalar. Den används t ex för att vårda och underhålla kyrkobyggnaderna och församlingsgårdarna, betala lön till präster och andra medarbetare, till verksamhet för äldre, barngrupper, körer, gudstjänster, dagträffar, samtalsstöd och allt annat som kyrkan gör. Kyrkoavgiften ska inte användas till begravningsverksamhet.

Det är viktigt att ekonomierna hålls isär. En del personal, t ex kyrkogårdsvaktmästarna, arbetar både med begravningsverksamhet och församlingsverksamhet. De redovisar därför sin arbetstid noga så att lönen kan fördelas rätt. Även kyrkoherden och församlingsexpeditionen har uppgifter som hör till begravningsverksamheten.

GRAVPLATS

Enligt svensk lag ska alla döda begravas på en kyrkogård/begravningsplats. Där har alla rätt till gravplats utan någon kostnad. Platsen upplåts på tjugofem år, men kan återlämnas innan dess eller förlängas när tiden gått ut.

Man kan inte utse en ny gravplats i förväg, utan det gör de anhöriga först då ett dödsfall inträffat. Det går ofta att gravsätta i en gammal grav där tidigare anhöriga redan vilar, det som brukar kallas en familjegrav.

Varje gravplats ska ha en gravrättsinnehavare. Det är den personen som ansvarar för att graven sköts (mer om det nedan) och som bestämmer vem som får gravsättas där.

GRAVSKICK OCH GRAVSÄTTNING

Tidigare fanns det bara en typ av gravar: kistgravar. Som namnet säger är det gravar där kistor sätts ner vid en s k jordbegravning.

Kring sekelskiftet 1900 började krematorier att byggas. Där bränns den döde, i sin kista, och askan tas till vara. En urngrav är mindre än en kistgrav. Oftast kan urnor sättas ned i en gammal kistgrav även om det inte finns plats för fler kistor. Däremot får en kista inte plats i en urngrav.

Från 1960-talet har det anlagts s k minneslundar på många kyrkogårdar. Där grävs askan ner på en omarkerad plats av kyrkogårdspersonalen. I minneslunden finns en gemensam plats där man kan sätta blommor men ingenstans att sätta upp namnet på den döde. I minneslunden används inte någon urna.

En ny gravform är askgravplatser. Inte heller där behövs någon urna, utan askan gravsätts på en angiven plats som är markerad med stenpolare. Där kan man sätta upp en namnplåt.

Askgravplatser i Fläckebo.

Enligt Begravningslagen ska jordbegravning eller kremation ske senast trettio dagar efter dödsfallet. Efter kremationen ska askan vara nedsatt inom ett år. Man får alltså inte, till skillnad mot i vissa andra länder, förvara askan hemma. Det är endast tillåtet att utföra gravsättningar på kyrkogårdar/gravplatser, inte på privat mark eller i naturen. Att strö ut askan i havet eller på annat ställe kräver särskilt tillstånd, som söks hos Länsstyrelsen.

GRAVSKÖTSEL

Begravningsavgiften betalar för skötsel av de allmänna ytorna på kyrkogården: snöröjning, lövkattning, trädvård, underhåll av trappor och murar osv. Däremot är varje gravrättsinnehavare själv ansvarig för skötseln av den enskilda gravplatsen, det ingår inte i begravningsavgiften. Man behöver inte ha vare sig gravsten eller rabatter, men om man har det måste man sköta dem.

Varje vår planteras tusentals pensées på kyrkogårdarna i Västerfärnebo och Fläckebo.

Pastoratet åtar sig att hjälpa till med plantering på enskilda gravplatser. Eftersom det inte ingår i begravningsavgiften måste församlingen ta betalt av gravrättsinnehavarna för denna tjänst.

Minneslundarna betraktas som allmänna ytor. Vid gravsättning i askgravlund tas en engångsavgift ut för att täcka skötselkostnaderna.

NÄR DÖDEN INTRÄTT

I Sverige dör de flesta på sjukhus. Även de som dör i hemmet eller på annan plats, förs, i allmänhet, till ett sjukhus, där en läkare fastställer dödsorsaken.

Därefter är det de anhörigas ansvar att den döde tas om hand. Det vanligaste är att man tar hjälp av en begravningsbyrå. Men man måste inte anlita en begravningsbyrå, utan det är fullt tillåtet att göra allting själv. Det går också att anlita begravningsbyråerna bara för vissa saker. Begravningsbyråerna är självständiga företag och tar betalt för alla sina tjänster.

Det vanligaste är att de anhöriga väljer en kista ur begravningsbyråns sortiment, och kommer överens om att byråns personal ska åka till sjukhusets bårhus, svepa den döde i de kläder man valt, och transportera kistan med den döde till församlingens bårhus. Där förvaras den, i individuella kylutrymmen som finns i Västerfärnebo, fram till begravningsdagen. Det brukar upplevas skönt att veta var den döde finns, och att han eller hon har "kommit hem" till bygden så fort som möjligt i avvaktan på begravningen.

Kyrkans bårhus i Västerfärnebo

Om man vill se den döde ber man om en s k visning, som sker i bårhuset i Västerfärnebo. En kyrkvaktmästare eller en präst kan då vara med.

BEGRAVNINGSHÖGTID

För den som varit medlem i Svenska kyrkan erbjuds begravningsgudstjänst i någon av kyrkorna i Fläckebo eller Västerfärnebo. Begravningsgudstjänsten följer en traditionell ordning och leds av en präst. En kyrkomusiker medverkar. Kostnaderna täcks av kyrkoavgiften. Om man vill ha begravningsgudstjänsten i en kyrka på annat håll går det oftast att ordna.

De som önskar en ickekristen högtid är fria att utforma den som man vill. Sådana s k borgerliga begravningar hålls i den neutrala ceremonilokalen, i vårt fall det f d begravningskapellet på Västerfärnebo kyrkogård, som bekostas av begravningsavgiften. Borgerlig begravning kan inte äga rum i en kyrka och kan inte ledas av en präst. Viss hjälp av vaktmästare ingår men inte musiker.

DEN SISTA VILAN

Om man valt jordbegravning gravsätts kistan på kyrkogården i anslutning till begravningen. Kostnaden för bärare täcks av begravningsavgiften.

Vid kremation körs kistan till krematoriet och askan/urnan hämtas någon vecka senare. Begravningsavgiften står för transporterna och kostnaden för kremationen. I Västerfärnebo förvaras askan/urnan i bårhuset, och i Fläckebo i kyrkan, tills den ska gravsättas. De anhöriga väljer minneslunden, askgravplats eller en ny, eller gammal, vanlig grav. De anhöriga kan närvara vid nedsättningen om de vill, förutom om de valt minneslunden.

Frågor om gravrätter, gravskötsel etc:

Kyrkogårdsföreståndare

Kajsa Westerdahl, tel 0224-42 26 17.

Bokning av begravning:

Församlingsexpeditionen,

Inger Aspgård, tel 0224-42 26 00.

Tills vidare gäller vissa begränsningar pga pandemin: Maximalt tjugo personer får samlas vid en begravning. I Ceremonilokalen finns endast plats för tio. Församlingsgårdarna är inte öppna för minnesstunder.

Chef för begravningsverksamheten är kyrkoherde Markus Holmberg, tel 0224-42 26 05.

"UNDER SAMMA HIMMEL"

Fasteaktion 2021

Årets fasteaktion skall bidra till att lindra konsekvenserna av coronaepidemin. Den inleds på fastlagssöndagen den 14 februari och pågår fram till palmsöndagen den 28 mars.

Just nu befinner sig världen i en unik och skrämmande situation. Den kräver globala lösningar, men den kräver också att vi hjälper varandra. Under de månader som coronapandemin har pågått har Act Svenska kyrkans partner över hela världen rapporterat om att åtgärder som stängda gränser och utegångsförbud gör att människor förlorar arbeten, mattransporter inte når fram till flyktingläger och att våld i hemmen ökar.

De människor som drabbas hårdast av katastrofer är de som har minst möjlighet att skydda sig. Att hålla distans till varandra kräver utrymme. Utrymme som inte finns när åtta personer delar ett rum utan kök. Distansarbete är omöjligt när överlevnaden beror på tillfälliga dagarbeten eller att sälja frukt och juice vid en vägkant. Tillgång till vatten, tvål och handsprit för att hålla en god handhygien är omöjligt för människor som bor i fattiga områden eller i flyktingläger.

De som är extra sårbara och utsatta måste få stöd. När samhällen slagits sönder både socialt och ekonomiskt fortsätter Act Svenska

kyrkan tillsammans med partner att arbeta långsiktigt och rättighetsbaserat.

De samhällen vi vill vara en del av att bygga upp ska vara mer hållbara, demokratiska, inkluderande och bättre rustade än tidigare. Tillsammans kan vi göra skillnad. Låt oss göra det.

Din gåva räddar liv!

Prisexempel:

- 100 kr räcker till 17 kg näringsersättning till barn.
- 200 kr räcker till en skoltermin för ett barn på flykt.
- 305 kr räcker till en veckas lön för en mentormamma.
- 330 kr räcker till att starta en självhjälpsgrupp.
- 500 kr räcker till en latrin i ett flyktingläger.
- 920 kr räcker till två lastbilar med vatten för handtvätt
- 1 445 kr kan stödja en hushållerska som förlorat sitt arbete.

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

FASTEAKTIONEN 2021

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

SWISHA TILL
900 1223

Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Foto: Diderik Rossow / Kon

Fasteaktionen på lokal nivå

Du kan lätt vara med och bidra till ACTs fasteinsamling! Svenska kyrkan i Västerfärnebo-Fläckebo ger dig flertalet möjligheter.

I kyrkorna

I gudstjänsten tas kollekt upp till ACT 14/2, 28/2, 7/3 och 28/3.

Alla pengar som läggs i kyrkornas ljusbärare går oavkortat till ACT under insamlingsperioden.

I samhället

Bössorna skramlas **lördag 20 mars** utanför ICA Köplusten i Salbohed och **tisdag 23 mars** i centrala Västerfärnebo.

I hemmen

De traditionella fastebössorna finns att hämta i kyrkorna. Hämta gärna en och använd den! Du kan sedan lämna in bössan till församlingsexpeditionen på vardagar mellan 10-12. Du kan även lämna den under gudstjänsttid.

Litet event

Om förhållandena tillåter blir det tipspromenad för både barn och vuxna, **lör 13 mars**. Start vid Västerfärnebo kyrka mellan kl.10-12. En frivillig startavgift går direkt till insamlingen. Gåva till alla barn som deltar! Lotteri till förmån för ACT.

På nätet

På församlingens hemsida finns en länk till ACTs insamling.

Om du vill swisha via församlingens nummer 123 335 0014, ange ACT som meddelande så räknas din gåva in fasteaktionen!

Kyrkorna i Västerfärnebo och Fläckebo är öppna
varje dag, året runt, från morgon till eftermiddag, för ljus-
tändning, stillhet och turistbesök.

Även om kyrklig verksamhet nu både ställs in och ställs om så finns personalen till för dig! Du är välkommen att ringa oss om du behöver praktisk hjälp, förbön eller bara en mänsklig röst i andra änden av tråden. Du hittar alla telefonnummer på denna sida.

För kropp och själ!

Middagsbön i Västerfärnebo kyrka,
varje vardag kl.12.

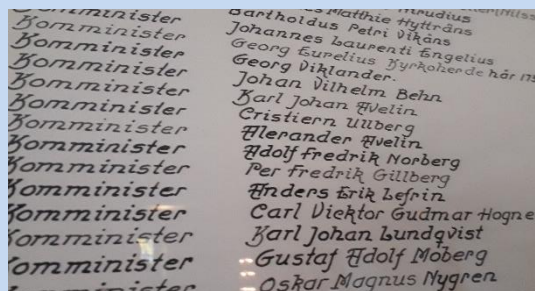
Mässa i Västerfärnebo kyrka,
varje tisdag kl.08.30.

Onsdagspromenad med start vid
Västerfärnebo församlingsgård kl.13.30.

Välkommen

Är du bra på att texta?

I Västerfärnebo kyrka finns två tavlor med förteckningar över församlingens präster genom tiderna. De behöver kompletteras med namn från senare år. Kan du hjälpa till? Hör av dig till församlingsexpeditionen!

Svenska kyrkan

VÄSTERFÄRNEBO-FLÄCKEBO

Församlingsexpedition:

Klockarvägen 1, 733 60 Västerfärnebo
Expeditionstid: mån-fre 09.30-12 (tis 10.30-12)

Telefon: 0224-42 26 00

Ärenden som rör gravar, tel: 0224-42 26 17

E-post: vasterfarnebo.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida:

www.svenskakyrkan.se/vasterfarnebo-flackebo-forsamling

Församlingens personal och förtroendevalda

Kyrkoherde **Markus Holmberg** 0224-42 26 05
markus.holmberg@svenskakyrkan.se

Komminister **Lars-Olof Eklund** 0224-42 26 06
lars-olof eklund@svenskakyrkan.se

Diakon **Ann-Christin Salomonsson** 0224-42 26 10
ann-christin.salomonsson@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog **Anne-Lie Östlund** 0224-42 26 11
anne-lie.ostlund@svenskakyrkan.se

Kantor **Susanne Nordin** 0224-42 26 08
susanne.nordin@svenskakyrkan.se

Kanslist **Inger Aspgård** 0224-42 26 01
inger.aspgard@svenskakyrkan.se

Kök **Sara Andersson** 0224-42 26 02
sara.v.andersson@svenskakyrkan.se

Kyrkogårdsförest. **Kajsa Westerdahl** 0224-42 26 17
kajsa.westerdahl@svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare **Anders Smeds** 0224-42 26 16
anders.smeds@svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare **Helena Törnros** 0224-42 26 19
helena.tornros@svenskakyrkan.se

Kyrkorådets ordförande
Elisabet Pettersson 076-766 00 08
elisabet.pettersson@sala.se

Kyrkorådets vice ordförande
Claes Wannberg 072-244 75 37